

Abstrakt v českém jazyce:

Práce se zabývá institutem občanství Evropské unie. Sleduje nejprve jeho počátky, institucionální zakotvení a vymezení jeho obsahu, aby se následně zaměřila nejprve na soudobé problémy, se kterými se institut potýká při své aplikaci, a poté na využití občanství Unie jako jednoho z možných řešení problematického právního postavení občanů Unie a občanů Spojeného království po uskutečnění Brexitu. Autor předkládá návrhy na řešení postavení nejrůznějších skupin osob, jejichž postavení se po Brexitu výrazně změní, a to především v souvislosti s jejich místem pobytu, státní příslušnosti a skutečnosti, zda budou po Brexitu stále státními příslušníky členského státu Evropské unie nebo již nikoliv. Autor uvádí možná řešení problémů, které takovýto stav nejistoty přináší a s odkazy na judikaturu, aktuální odbornou literaturu a průběh brexitových vyjednávání předkládá návrhy nového vymezení občanství Unie a možnosti jeho využití na ochranu práv britských státních příslušníků na území členských států EU po Brexitu, ale naopak také pro unijní občany žijící, pracující nebo studující po Brexitu na území Británie. Pozornost je také věnována specifickému prostoru Severního Irsku – problematickému prostoru, na němž hrozí v souvislosti s Brexitem vznik široké škály variant občanství s rozdílnými právy a povinnostmi.

Po předložení alternativních možností využití občanství Unie v rámci Brexitu se zhodnocením jejich kladů, záporů a šancí na praktické prosazení, se práce zaměřuje na další perspektivy občanství EU. Je nastíněno několik cest, kterými se tento institut může vydat a co by na každé z nich mohl obsahovat. Primární pozornost je věnována oblasti sociálních práv, dále oblasti politických práv a konečně je rozebrána funkčnost a efektivita občanství Unie v případě jeho oddělení od občanství členských států a stanovení jiných podmínek pro jeho nabývání a využívání. Oblasti jsou poté analyzovány i s ohledem na požadavky vzhledem k primárnímu právu Evropské unie a nutnosti kooperace od členských států.

Cílem práce je jednak zdokumentovat genezi institutu občanství Unie a ukázat potenciál, který má v řešení otázky Brexitu, ale také přinést určité návrhy budoucího směru, kterým by se mohl institut vydat a to i s ohledem na efektivnější prosazování „občanské“ dimenze v rámci fungování Evropské unie a pro zvýraznění výhod evropské integrace pro „statické“ občany jednotlivých členských států, kteří každodenně nevyužívají práva volného pohybu.

Klíčová slova:

Občanství Evropské unie, Brexit, Velká Británie, Unijní občané.